

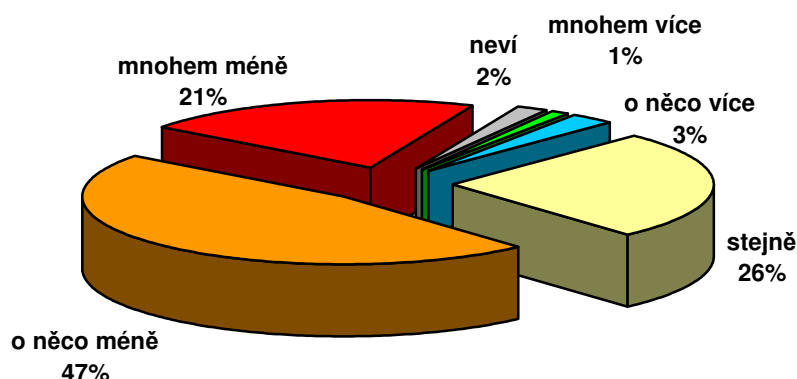
Inflace a reálné příjmy domácnosti očima veřejnosti – leden 2013

Technické parametry

Výzkum:	Naše společnost, v13-01
Realizátor:	CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Projekt:	Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.
Termín terénního šetření:	14. – 21. 1. 2013
Výběr respondentů:	Kvótní výběr
Kvóty:	Kraje (Oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání
Zdroj dat pro kvótní výběr:	Český statistický úřad
Reprezentativita:	Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let
Počet dotázaných:	1032
Metoda sběru dat:	Osobní rozhovor tazatele s respondentem
Výzkumný nástroj:	Standardizovaný dotazník
Otázky:	EV.28, EV.29, EV.30
Zveřejněno dne:	14. února 2013
Zpracoval:	Jan Červenka

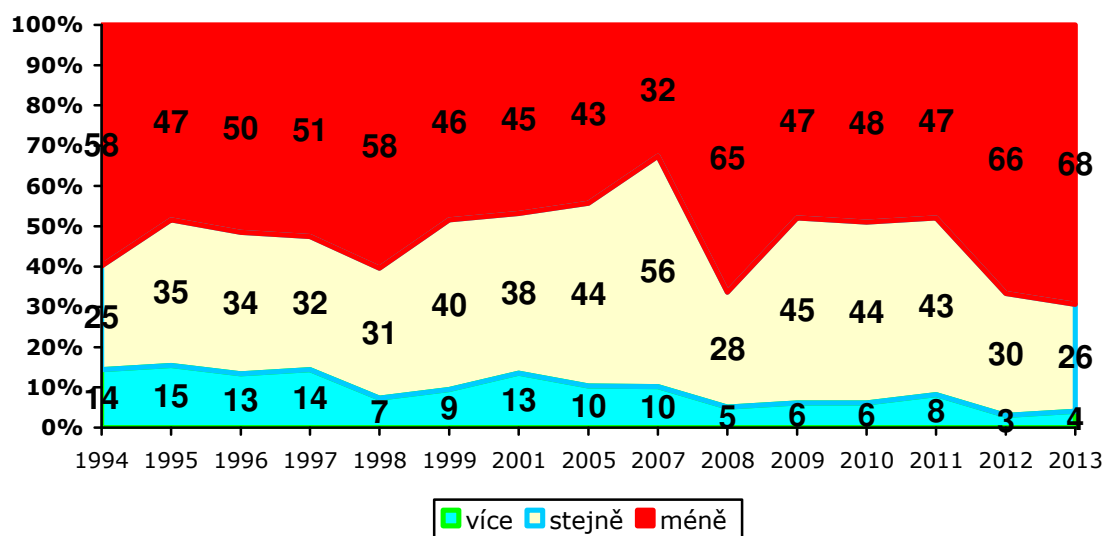
Lednový výzkum CVVM se zabýval problematikou pohybu cenové hladiny, respektive míry inflace.

Graf 1: Subjektivní hodnocení reálných příjmů domácnosti v porovnání se situací před rokem (%)¹

¹ Otázka: „Řekl byste, že za příjmy Vaší domácnosti můžete uhradit a nakoupit ve srovnání s dobou před jedním rokem mnohem více, o něco více, asi tak stejně, o něco méně nebo mnohem méně?“

Graf 2: Subjektivní hodnocení reálných příjmů domácnosti v porovnání se situací před rokem – časové srovnání (%)

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“. Kategorie „více“ je součtem podílů „mnohem více“ a „o něco více“, kategorie „méně“ je součtem podílů „mnohem méně“ a „o něco méně“.

Nejprve jsme všem dotázaným položili otázku týkající se vývoje reálných příjmů jejich domácnosti v uplynulém roce: „Řekl byste, že za příjmy Vaší domácnosti můžete uhradit a nakoupit ve srovnání s dobou před jedním rokem mnohem více, o něco více, asi tak stejně, o něco méně nebo mnohem méně?“

Výsledky odpovědí respondentů zachycené v grafech 1 a 2 ukazují, že více než dvě třetiny (68 %) lidí se domnívají, že za příjmy své domácnosti mohou nakoupit nebo uhradit méně než před rokem, přičemž téměř polovina všech dotázaných (47 %) zvolila odpověď „o něco méně“ a další pětina (21 %) uvedla možnost „mnohem méně“. Asi čtvrtinu (26 %) pak tvoří podíl těch, kdo soudí, že reálný příjem jejich domácnosti je asi tak stejný jako před rokem, respektive že si za svůj příjem mohou nakoupit a uhradit stejně jako před rokem. Jen čtyři respondenti ze sta uváděli, že za svůj příjem mohou nakoupit více než před rokem.

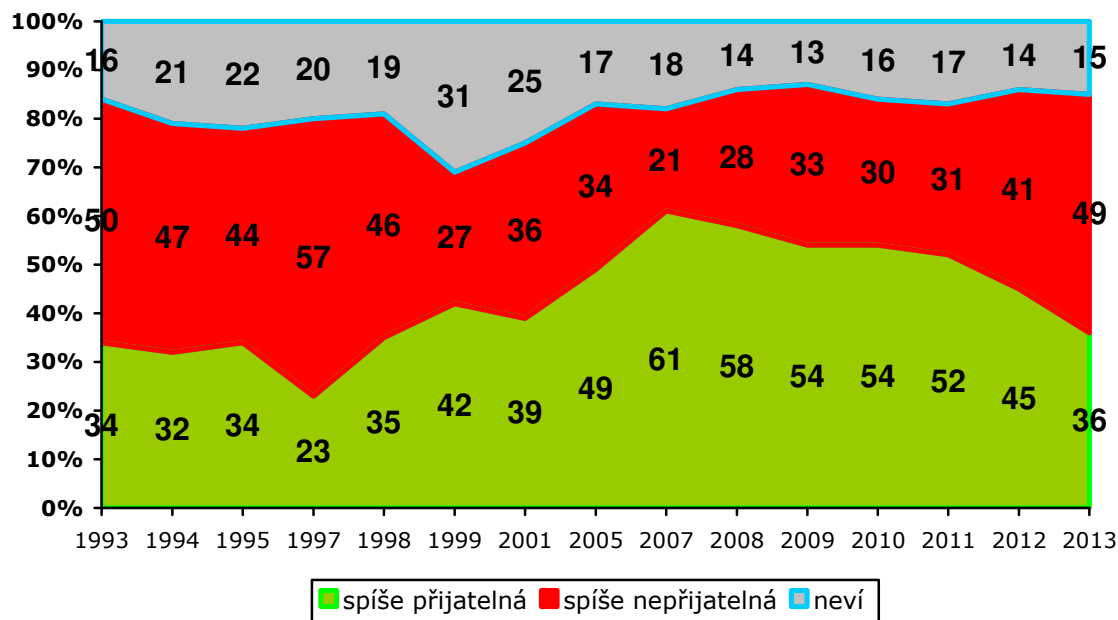
Jak vyplývá z údajů v grafu 2, aktuální výsledek se příliš neliší od výsledku zaznamenaného v lednu 2012, když jedinou statisticky významnou změnu v tomto ohledu představuje mírný čtyřbodový pokles podílu těch, kdo si myslí, že za svůj příjem si mohou nakoupit asi tak stejně jako před rokem. Podíl lidí konstatujících zhoršení svého reálného příjmu je přitom nejvyšší zaznamenaný od roku 1994, odkdy se u nás realizují srovnatelná šetření. Statisticky srovnatelný výsledek byl v minulosti zaznamenan pouze v loňském roce a pak ještě v roce 2008.

Podrobnější analýza ukazuje, že odpovědi respondentů na výše uvedenou otázku silně korelují s jejich subjektivním hodnocením životní úrovně domácnosti, když polovina těch, kdo ji hodnotí příznivě, odpovídala, že mohou za svůj příjem nakoupit více než před rokem (7 %) nebo asi tak stejně (42 %), zatímco u 90 % dotázaných se špatnou životní úrovní se objevila odpověď, že můžou za příjem své domácnosti nakoupit méně než před rokem. Méně než před rokem si za své příjmy může nakoupit i tříčtvrtinová většina (75 %) těch, kdo životní úroveň své domácnosti hodnotí jako „ani dobrou, ani špatnou“. Mezi respondenty s dobrou životní úrovní to v porovnání s tím byla jen polovina (49 %).

V poněkud horších barvách situaci okolo vlastního příjmu v porovnání se situací o rok zpět vidí lidé starší 60 let, důchodci a nezaměstnaní. Naopak relativně příznivěji vyznívají odpovědi podnikatelů se zaměstnanci.

Další otázka bloku se týkala samotné inflace, respektive její přijatelnosti v průběhu posledního roku.²

Graf 3: Názory na přijatelnost stávající inflace (%)

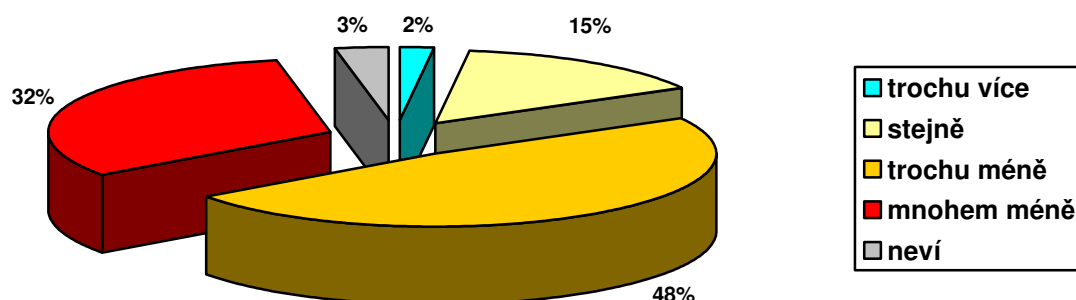
Jak ukazují výsledky v grafu 3, mínění, že současná inflace je přijatelná, zastává o málo více než třetina dotázaných (36 %). Podíl respondentů vyjadřujících opačný názor je výrazně vyšší a dosahuje bezmála poloviny (49 %). V porovnání s předchozím šetřením o osm procentních bodů narostl podíl těch, kdo stávající inflaci považují za spíše nepřijatelnou, což v součtu s trendem pozvolného zhoršování, které zaznamenávala předchozí šetření z let 2008 až 2011, a s výrazným zhoršením zjištěným v loňském roce znamená, že podíl těch, kdo považují současnou inflaci za nepřijatelnou, vzrostl od ledna 2007 již o 28 procentních bodů. Zároveň jde o nejhorší výsledek srovnatelných výzkumů od konce 90. let minulého století. Aktuální hodnocení inflace se přitom již dostalo na úroveň, kde se zpravidla pohybovalo v letech 1993-1998, kdy míra inflace byla fakticky mnohem vyšší než v současnosti. Významně horší výsledek byl zaznamenán pouze v polovině roku 1997 po mohutném spekulativním útoku na českou korunu a propuknutí otevřené ekonomické krize.

Rozbor podle základních sociodemografických znaků ukázal, že jako přijatelnou současnou inflaci častěji vidí absolventi vysokých škol, podnikatelé se zaměstnanci, vysoce kvalifikovaní odborníci nebo vedoucí pracovníci a dotázaní s dobrou životní úrovní. Naopak častěji jako nepřijatelnou stávající inflaci hodnotí nezaměstnaní a dotázaní se špatnou životní úrovní.

² Otázka: „A nyní o inflaci. Inflace znamená znehodnocení měny, takže se za stejně peněz nakoupí méně než dřív. Vy osobně jste inflaci v roce 2010 pocítoval jako spíše přijatelnou, nebo spíše nepřijatelnou?“

Poslední otázka bloku se nepřímo zaměřila na inflační očekávání v tomto roce.³

Graf 4: Kolik bude moci nakoupit za stejný obnos v tomto roce (%)

Tabulka 1: Kolik bude moci nakoupit za stejný obnos v tomto roce (%)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
mnohem více	0	0	0	0	0	0	0
trochu více	4	1	4	2	3	1	2
asi tak stejně	41	13	30	36	30	16	15
trochu méně	43	43	42	42	45	47	48
mnohem méně	8	40	19	16	18	34	32
neví	4	3	5	4	4	2	3

Výsledky zachycené v grafu 4 a v tabulce 1 ukazují, že čtyři pětiny (80 %) občanů očekávají nějaké znehodnocení měny, přičemž 32 % předpokládá, že za stejné peníze si bude moci nakoupit mnohem méně než dnes. Naopak jen 15 % lidí se domnívá, že za týž obnos bude moci nakupovat stejně jako dnes, 2 % dokonce očekávají, že za stejné peníze bude možné nakoupit o trochu více. Oproti minulému roku se inflační očekávání nezměnila.

Relativně vyšší inflační očekávání se objevuje mezi ženami, lidmi ve věku nad 60 let, dotázanými se špatnou životní úrovní, nezaměstnanými a důchodci. Naopak optimističtější jsou v tomto ohledu lidé s dobrou životní úrovní, absolventi vysokých škol, studenti a podnikatelé se zaměstnanci.

³ Otázka: „Myslíte si, že v tomto roce si budete moci nakoupit za stejné peníze mnohem více, trochu více, asi tak stejně, trochu méně, mnohem méně než dnes?“